

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIJSKI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 147962 25 GŽ
Brčko, 19.9.2025. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Šejle Drpljanin kao predsjednice vijeća, dr. sc. Roberta Jovića i Ilje Klaića kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice J.V. iz B., sada zastupana po opunomoćeniku Milenku Marjanoviću, odvjetniku iz Brčkog, protiv tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zastupan po zastupniku po zakonu Pravobraniteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi diskriminacije i naknade nematerijalne štete, v.sp. 2.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 P 147962 22 P od 28.3.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 19.9.2025. godine donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine se ODBIJA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 P 147962 22 P od 28.3.2024. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 P 147962 22 P od 28.3.2024. godine (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda ili ožalbena presuda) odlučeno je:

„Utvrđuje se, da je tužiteljica J.V., od strane tuženog Brčko distrikta BIH, kao poslodavca, tj. neposredno pretpostavljene direktorice Pedagoške institucije i savjetnice za standarde i ocjenjivanje I.K., u vremenskom periodu od oktobra 2019. godine do decembra 2021. godine, trpila lično, sistematsko, psihičko zlostavljanje i ponižavanje sa ciljem ugrožavanja njenog ugleda, časti, ljudskog dostojanstva i integriteta kroz napad na mogućnost adekvatne komunikacije, napad na mogućnost održavanja socijalnih odnosa, napad na radne rezultate, napad na ličnu reputaciju i napad na zdravlje, a sve na radu i u vezi sa radom, što predstavlja mobing kao oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu, te se nalaže uzdržavanje od takvog ponašanja.

Obavezuje se tuženi, da tužiteljici nadoknadi nematerijalnu štetu na ime sistematskog zlostavljanja i ponižavanja, kao i ugrožavanja njenog ugleda, časti, ljudskog dostojanstva i integriteta u visini od 2.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana pravosnažnosti presude, pa do konačne isplate, te da tužiteljici naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.560,00 KM, sve u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude.“

Protiv prvostupanjske presude, Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: tuženi) je pravovremeno izjavio žalbu kojom ožalbenu presudu pobija u cijelosti zbog „povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava“, sa prijedlogom da ovaj sud „žalbu tužene usvoji i prvostepenu presudu preinači tako što će tužbeni zahtjev tužilje odbiti kao neosnovan u cijelosti, te je obavezati da tuženom nadoknadi troškove postupka u cijelosti“. Tuženi je postavio zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka na ime nagrade za sastav žalbe.

Tužiteljica J.V. (u daljnjem tekstu: tužiteljica) je odgovorila na žalbu tuženog, a u odgovoru pobija žalbene razloge i navode i potvrđuje pravilnost prvostupanjske presude, te predlaže ovom sudu da žalbu tuženog odbije kao neutemeljenu i potvrdi prvostupanjsku presudu.

Nakon što je prvostupanjsku presudu ispitao u smislu odredbe članka 341. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 28/18 i 6/21, u daljnjem tekstu: Zakon o parničnom postupku ili ZPP) ovaj sud je odlučio kao u izreci iz razloga koji slijede.

Žalba tuženog nije utemeljena.

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj pravnoj stvari je tužbeni zahtjev tužiteljice kojim zahtijeva od suda da utvrdi da je od strane tuženog Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kao poslodavca, tj. neposredno pretpostavljene ravnateljice Pedagoške institucije i savjetnice za standarde i ocjenjivanje I.K., u vremenskom razdoblju od listopada 2019. godine do prosinca 2021. godine, trpjela osobno, sustavno, psihičko zlostavljanje i ponižavanje sa ciljem ugrožavanja njenog ugleda, časti, ljudskog dostojanstva i integriteta kroz napad na mogućnost adekvatne komunikacije, napad na mogućnost održavanja socijalnih odnosa, napad na radne rezultate, napad na osobnu reputaciju i napad na zdravlje, a sve na radu i u svezi sa radom, što predstavlja mobing kao oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu, kao i zahtjev da se naloži prestanak takvih radnji ubuduće te i da tužiteljici naknadi nematerijalnu štetu na ime sustavnog zlostavljanja i ponižavanja, kao i ugrožavanja njenog ugleda, časti, ljudskog dostojanstva i integriteta u visini od 2.000,00 KM sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka.

Tuženi se suprotstavio ovako postavljenom tužbenom zahtjevu navodima da iz dostavljene dokumentacije ne proizlazi da je „tužena“ činila povrede, niti da je tužiteljicu onemogućavala u komunikaciji ili održavanju socijalnih odnosa, da smatra neutemeljenim navod da je ravnateljica izmijenila dotadašnju praksu u radu, da

tužiteljica nije dokazala da se obraćala nadležnima radi zaštite svojih prava, da su neutemeljene tvrdnje da je tužiteljica bila diskriminirana u pogledu korištenja godišnjeg odmora, da su svi uposleni morali koristiti godišnji odmor do polovine kolovoza 2021. godine, te da je tužiteljica i koristila odmor kako je tražila, da dostavljena dokumentacija ne dokazuje uzročno-posljedičnu vezu između postupanja tuženog i navodne štete, da tužiteljica nije dokazala da je cilj „tužene“ bio uništenje njenog dostojanstva, niti da je bilo ponavljanih radnji sa ponižavajućim efektom, da je tužiteljica odbijanjem izvršavanja naloga dovela do pokretanja stegovnog postupka protiv sebe, a što se vidi iz dostavljene dokumentacije uz tužbu, osporavajući naposljetku i visinu postavljenog tužbenog zahtjeva kao neutemeljeno i paušalno određenu.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, a polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužiteljica temelji tužbeni zahtjev i činjeničnih tvrdnji kojima je tuženi osporio tužbeni zahtjev i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode), prvostupanjski sud je utvrdio činjenično stanje koje se u bitnome ogleda u sljedećem:

- da je temeljem rješenja o zasnivanju radnog odnosa, broj: 33-000822/19 od 4.4.2019. godine, utvrđeno da je tužiteljica zasnovala radni odnos u Pedagoškoj instituciji na radnom mjestu Stručni savjetnik za nastavni plan i program i razvoj škola, na neodređeno vrijeme, te da počinje sa radom 18.4.2019. godine;

- da je temeljem rješenja o zasnivanju radnog odnosa, broj: 33-000871/19 od 10.4.2019. godine, utvrđeno da je I.K. zasnovala radni odnos u Pedagoškoj instituciji na radnom mjestu „Direktor Pedagoške institucije i savjetnik za standarde i ocjenjivanje“, te da počinje sa radom 24.4.2019. godine (u daljnjem tekstu: ravnateljica ili ravnateljica Pedagoške institucije ili I.K.);

- da je temeljem dopisa Pedagoške institucije, broj: 06-239/19 od 4.12.2019. godine, 06-209/18 od 21.12.2018. godine i broj: 06-286/17 od 20.1.2017. godine, utvrđeno da su isti upućeni osnovnim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (predsjednicima i koordinatorima stručnog aktiva, razredne i predmetne nastave), radi utvrđivanja satnice, odnosno rasporeda održavanja sastanaka između pedagoške institucije i stručnih aktiva, a vezani su za predlaganje i nabavku udžbenika;

- da je temeljem dopisa Odbora za zapošljavanje Odjela za obrazovanje Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj: 368/19 od 7.10.2019. godine, utvrđeno da je od Pedagoške institucije traženo mišljenje o primjeni odluke o profilu i stručnoj spremi nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u nastavi, broj: 37-000608/13 od 2.8.2013. godine, da je potrebno da se odboru dostavi odgovor da li navedeni profil i stručna sprema nastavnika koji su aplicirali mogu sudjelovati u izvođenju nastave za poziciju nastavnik matematike; da je odboru za zapošljavanje dostavljen odgovor broj: 37-000944/19 od 9.10.2019. godine, potpisan od strane tužiteljice i ravnateljice Pedagoške institucije, gdje je navedeno da Pedagoška institucija nije nadležna da daje mišljenje o profilima, koji su već definirani nastavnim planovima i programima za pojedince prijavljene na javne natječaje i za pojedine fakultete, niti za tumačenje pojma visoka stručna sprema iz navedenog zakona i organizacijskog plana, tumačenje sadržaja studijskih programa, kao ni za pravni status ustanova visokog obrazovanja,

da je Odboru za zapošljavanje vraćen zahtjev i ponovno dostavljeni profili za poziciju nastavnik matematike te navedeno da na toj poziciji može da radi osoba koja je: profesor matematike, profesor dvopredmetnog studija u kojem je matematika glavni ili ravnopravan predmet, diplomirani matematičar i drugi profili proistekli iz studijskog programa matematike, da s obzirom da je Zakon o visokom obrazovanju u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine usvojen 23.9.2009. godine, Pedagoška institucija je mišljenja da se detaljnije informacije o kompetencijama osoba sa diplomama pojedinih fakulteta trebaju tražiti od nadležnog Pododjela za visoko obrazovanje i znanost;

- da je temeljem molbe za zajednički sastanak od 20.1.2021. godine, utvrđeno, da je tužiteljica inicirala zajednički sastanak sa ravnateljicom i savjetnicima kako bi se razgovaralo o tekućim poslovima i aktuelnim predmetima na kojima rade, da je navela da je predmet koji se tiče dopune profila za praktičnu nastavu za kozmetičkog tehničara jako kompleksan i da ona već danima pokušava pronaći najjednostavnije i najrealnije rješenje za taj problem, da ravnateljica nije zadovoljna njenim prijedlozima, te predlaže da svi zajedno pokušaju naći najbolje rješenje, da navedeni prijedlog za zajednički sastanak je upućen ravnateljici I.K., te savjetnicima S.K., M.Lj., S.P. i I.D., da su se M.Lj., S.P., I.D. i S.K. suglasili sa prijedlogom sa zajedničkog sastanka, da iz e-mail-a koji je tužiteljici isti dan upućen od strane ravnateljice, a vezano za zajednički sastanak, ista je pozvana od strane ravnateljice da dođe u njen ured, pri čemu je naglašeno da to nije radi zakazanog sastanka, nego se radi o obvezi postupanja po predmetu koji je tužiteljici dostavljen 12.1.2021. godine;

- da je temeljem odluke Odjela za obrazovanje, broj: 37-000110/21 od 22.2.2021. godine, utvrđeno da je na prijedlog Pedagoške institucije, predstojnik Odjela za obrazovanje u Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, donio odluku o imenovanju povjerenstva za izradu nacrtu nastavnih programa, da su članovi povjerenstva dužni da Pedagoškoj instituciji dostave nacрте nastavnih programa u printanoj i elektronskoj verziji, najkasnije do 8.4.2021. godine;

- da je temeljem e-mail-a koji je ravnateljica Pedagoške institucije uputila tužiteljici 14.5.2021. godine, utvrđeno da je traženo izjašnjenje o odbijanju usmenog naloga pismenim putem sa potpisom tužiteljice, da u tekstu e-mail-a je navedeno da je tužiteljici vrlo dobro poznato da je člankom 112. Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jasno propisano da Pedagoška institucija kreira prijedloge nastavnih planova i programa, te da je to prioritetno u opisu poslova tužiteljice, te da je potrebno da se jasno definiра mogućnost potencijalnih drugih profila, umjesto tadašnje formulacije u postojećim nastavnim planovima i programima „i drugi profili“ koja je nejasna i ne upućuje na kompetencije i sustav obrazovanja profila, da kako je tužiteljica odbila usmeni nalog ravnateljice Pedagoške institucije i savjetnice za standarde i ocjenjivanje po tom pitanju, a dužna je izvršavati naloge u skladu sa zakonima, ravnateljica je tražila izjašnjenje pismenim putem;

- da je nalogom ravnateljice Pedagoške institucije, broj: 37-000325/21 od 14.5.2021. godine, utvrđeno da se nakon odbijanja usmenog naloga, nalaže stručnoj savjetnici za nastavni plan i program i razvoj škola J.V. (tužiteljici), da pristupi izradi prijedloga nastavnog plana i programa za drugi razred stručnog zvanja kozmetičkog

tehničara za JU Poljoprivrednu i medicinsku školu, na temelju dostavljenih nacрта nastavnih programa, a u skladu sa odlukom broj: 37-000110/21 od 22.2.2021. godine, uz jasno definiranje kadrovskih uvjeta onim nastavnim predmetima u kojima je u prethodnom razredu navedenog stručnog zvanja pripisana formulacija „i drugi profili“ koja je nejasna i ne upućuje na jasne kompetencije i sadržaj obrazovanja profila tj. ne upućuje na jasne kadrovske uvjete;

- da je traženo izjašnjenje dostavljeno ravnateljici Pedagoške institucije odmah po prijemu navedenog e-mail-a, a potom i u pismenoj formi sa potpisom, da je u izjašnjenju navedeno da je odlukom broj: 37-000419/20 od 22.7.2020. godine, donesen nastavni plan i program za prvi razred kozmetičkih tehničara, u kome su definirani profili za svaki nastavni predmet, da prijedloge nastavnih planova i programa su dostavili stručni aktivisti za svaki nastavni predmet, jer se nalaze u sklopu nastavnog programa, da i za drugi razred su dobili od aktiva nastavnika prijedloge programa, kao i prijedloge profila, te smatra da ne bi trebali odstupati u formulaciji tih profila, jer su neki već doneseni, da je također navela da smatra da profili koji se nalaze u nastavnim planovima i programima srednjih stručnih škola nisu dobro definirani i da im je potrebna revizija, te da smatra da ni jednu izmjenu profila ne bi trebali raditi bez konsultacije sa stručnim aktivom, da je također podsjetila da su prilikom izrade revizije nastavnih planova i programa za Gimnaziju konsultirali aktive srpskog i bosanskog jezika i književnosti, te se isti nisu složili sa formulacijom rečenice koju ravnateljica Pedagoške institucije predlaže, da je organizacijskim planom definirano, da samo stručni savjetnik za nastavni plan i program i razvoj škola kreira prijedloge nastavnih planova i programa, a ravnateljica Pedagoške institucije tvrdi da ona kao ravnateljica ima pravo da promijeni formulaciju rečenice, koja je donesena spomenutom Odlukom od 22.7.2020. godine i tako uradi izmjenu dijela profila bez suglasnosti tužiteljice i suglasnosti aktiva škole, da je također pismenim putem tužiteljica odbila usmeno naređenje sve dok se ne konsultira sa školskim aktivima, jer bi u suprotnom prekršila članak 132. Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, da je u pismenom izjašnjenju tužiteljica navela da ju je ravnateljica izbacivanjem iz svog ureda jako potresla, te da nije u mogućnosti da dalje nastavi sa radom u uredu ravnateljice, da kritički tonovi, komunikacija samo putem e-mail-a, sakrivanje određenih informacija koje se tiču njenog opisa posla, davanjem nepotpunih informacija po pitanju predmeta koji joj se šalju na postupanje, čini da se osjeća pod velikim pritiskom i bespomoćno, gubi samopouzdanje, ima poremećaj koncentracije zbog čega mora da koristi lijekove za smirenje, da je tražila da joj se dopusti da sama, kao što je to definirano organizacijskim planom, pripremi prijedloge nastavnih planova i programa u konsultaciji sa aktivima (kao što je definirano zakonom), te da nakon konsultacije ravnateljici dostavi potencijalni prijedlog, nakon čega će zajedno pripremiti nastavni plan i program;

- da je temeljem e-mail-a od 19.5.2021. godine, utvrđeno da tužiteljica obavještava ravnateljicu da planira odlazak u Poljoprivrednu medicinsku školu povodom izvršavanja naloga od 14.5.2021. godine, te da je planirala odlazak u 13:00 sati;

- da je u odgovoru na e-mail ravnateljica Pedagoške institucije navela da u nalogu koji je dat tužiteljici ne piše da ide bilo gdje, nego da sačini prijedlog u skladu

sa opisom njenih poslova, a na temelju dokumentacije koja je dostavljena Pedagoškoj instituciji službenim putem iz JU Poljoprivredna i medicinska škola;

- da je temeljem dopisa broj: 37-000325/21 od 28.5.2021. godine, utvrđeno da tužiteljica obrazlaže svoje postupanje po nalogu od 14.5.2021. godine, te između ostalog navodi da je organizacijskim planom Odjela za obrazovanje definirano da nastavnici sudjeluju u radu povjerenstava za predlaganje novih i inoviranje postojećih nastavnih planova i programa, a stručnom savjetniku za nastavni plan i program i razvoj škola je definirano kreiranje prijedloga nastavnih planova i programa, iz čega se može zaključiti da je proces kreiranja nastavnih planova i programa zajednički posao stručnog aktiva nastavnika i savjetnika za nastavni plan i program i razvoj škola, da profili u srednjim stručnim školama koje se nalaze na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine trebaju da pretrpe određenu reviziju, na način da se izmjenom zakona definira akt koji će regulirati tu oblast, s obzirom da se Pedagoška institucija obraća stručnim aktivima po pitanju mišljenja koji se tiču predmeta koji su vezani za profile, te da na temelju njihovog mišljenja se kreira konačan odgovor, da smatra da je neophodno izvršiti konsultacije sa stručnim aktivima i ostaviti alternativu zbog novih zvanja, jer ne posjeduju informacije koja sve zvanja postoje na sveučilištima u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Hrvatskoj i dr.; da je u prijedlogu dostavljen nastavni plan i program za drugi razred kozmetičkog tehničara JU Poljoprivredna i medicinska škola sa izmijenjenom rečenicom „i drugi profili“, a koja glasi: „Navedeni profili visoke stručne spreme moraju proizilaziti iz studijskog programa u trajanju od najmanje 4 godine, kao i drugi odgovarajući profili stečeni pohađanjem studijskog programa (navesti naziv studijskog programa) u istom ili dužem trajanju u Bolonjskom visoko obrazovnom procesu“;

- da je temeljem dopisa Pedagoške institucije, broj: 37-000128/21 od 4.3.2021. godine, utvrđeno da je ravnateljica Pedagoške institucije I.K., od aktiva nastavnika muzičke kulture Osnovnih škola Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i JU Gimnazija „Vaso Pelagić“ Brčko (od nastavnika muzičke kulture) tražila stručno mišljenje o profilu, da je u dopisu navela da je odredbom članka 93. Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, propisano da nastavu u školama izvodi nastavnik koji ima odgovarajuću visoku stručnu spremu, a da stručno teorijsku nastavu u srednjoj školi mogu izvoditi i osobe sa visokom stručnom spremom i dopunskim psihološko pedagoškim i metodičkim obrazovanjem stečenim na odgovarajućem fakultetu, da je u osnovnim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisan profil i stručna sprema nastavnika muzičke kulture u predmetnoj nastavi: profesor muzičke kulture, diplomirani muzički pedagog, profesor dvopredmetnog studija u kojem je muzička kultura glavni ili ravnopravan predmet i drugi profili proizašli iz studijskog programa muzičke kulture, da je u JU Gimnazija „Vaso Pelagić“ Brčko, propisan profil i stručna sprema nastavnika muzičke kulture: profesor muzičke kulture, profesor muzičke kulture u dvopredmetnom studiju gdje je muzička kultura glavni ili ravnopravan predmet i diplomirani muzički pedagog, da navedeni profili visoke stručne spreme (VII/1), moraju proizilaziti iz studijskog programa u trajanju od najmanje 4 godine, kao i drugi odgovarajući profili stečeni pohađanjem studijskog programa muzičke kulture ili muzičke pedagogije u istom ili dužem trajanju u bolonjskom visokoobrazovnom procesu, sa diplomom i dodatkom diplome, iz kojih se može utvrditi osposobljenost za rad u nastavi, a izdaje se i prilaže uz diplomu visoko školske ustanove radi

detaljnijeg uvida u razinu, razdoblje, sadržaj i pravila studiranja, da budući da je pedagoškoj instituciji dostavljen zahtjev uz koji je priložena diploma o stečenom visokom obrazovanju na studijskom programu muzika, smjer solo pjevanje, diplomirani muzički umjetnik, solo pjevač sa postignutih 240 ECTS bodova, prvi ciklus, koji nije studijski program muzičke kulture ili muzičke pedagogije, te nije propisan kao profil u važećim nastavnim planovima i programima, traženo je da se u što kraćem roku Pedagoškoj instituciji dostavi mišljenje stručnih osoba, stručnog aktiva, da li bi eventualno takav kandidat mogao izvoditi nastavu muzičke kulture u osnovnim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i u JU Gimnazija „Vaso Pelagić“ Brčko;

- da je na navedeni dopis dobiven odgovor aktiva nastavnika muzičke kulture Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 5.3.2021. godine, koji su izvršili uvid u nastavni plan i program profila koji se razmatra, te je zaključak aktiva da bi osoba sa stečenim visokim obrazovanjem na studijskom programu muzika, smjer solo pjevanje, diplomirani muzički umjetnik, solo pjevač, mogla izvoditi nastavu muzičke kulture, uz uvjet da položi pedagoško metodičku grupu predmeta muzičke kulture za osnovne i srednje škole;

- da je temeljem preslike tužbe od 22.6.2021. godine, utvrđeno, da je I.K. (ravnateljica Pedagoške Institucije) podnijela tužbu protiv tužene J.V. (ovdje tužiteljica) radi naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog povrede časti i ugleda, da je tužiteljica u tom postupku navela da je tužena pred prisutnim kolegama optužila kolegicu da vrši mobing nad njom, obrazlažući to na način da je tužiteljica kao pretpostavljena istoj zahtijevala ispunjenje određenog posla, da joj je pregledala svaki akt koji je tužena izrađivala dok je tužiteljica bila odsutna, čime je tužiteljica pretrpjela štetu iznošenjem neistine i teške optužbe na njen račun, koja se ogleda u povredi časti i ugleda I.K. u sredini u kojoj ista živi i radi, te da joj je time prouzrokovala duševne bolove jakog intenziteta;

- da je temeljem rješenja Odjela za stručne i administrativne poslove broj: 33-001054/20 od 5.8.2020. godine, utvrđeno da je J.V. odobreno korištenje godišnjeg odmora u razdoblju od 17.8.2020. godine do 1.9.2020. godine, da je iz rješenja o korištenju godišnjeg odmora, Odjela za stručne i administrativne poslove broj: 33-001337/21 od 7.7.2021. godine, utvrđeno da je J.V. odobreno korištenje godišnjeg odmora od 19.8.2021. godine do 3.9.2021. godine, da je navedenim rješenjima prethodio plan korištenja godišnjih odmora uposlenih u Pedagoškoj instituciji, broj: 06-53/20 od 22.4.2020. godine, iz kojeg se vidi da je J.V. planirala korištenje godišnjeg odmora od 17.8.2020. do 1.9.2020. godine;

- da je u povodu plana godišnjeg odmora za 2021. godinu, a u vrijeme kada je trebalo dostaviti prijedlog korištenja godišnjeg odmora, utvrđeno da je tužiteljica bila na bolovanju (pozitivna na Covid 19), pa se e-mail-om od 12.4.2021. godine obratila ravnateljici Pedagoške institucije sa planom korištenja prvog dijela godišnjeg odmora u razdoblju od 18.9.2021. godine do 3.9.2021. godine, da je na taj e-mail ravnateljica tražila da se dostavi alternativni prijedlog za razdoblje između 1.7. i 20.8.2021. godine, jer je potrebno da svi stručni savjetnici budu na svojim radnim mjestima nakon 20. kolovoza, kako bi bili na raspolaganju predstojniku Odjela i odgojno obrazovnim ustanovama pred početak školske godine, da tužiteljica nije dostavila

alternativni prijedlog, navodeći da nema alternativu za drugi datum, jer je isplanirala da sve završi do kraja srpnja 2021. godine, te je napomenula da je i prethodne godine koristila godišnji odmor u istom razdoblju i da nitko nije pravio problem oko toga, da je ravnateljica Pedagoške institucije Odjelu za obrazovanje aktom, broj: 06-53/21 od 15.4.2021. godine, dostavila plan godišnjeg odmora za 2021. godinu u kojem nije obuhvaćena tužiteljica J.V., da je u dopisu stavljena i napomena da je od uposlenice J.V. traženo da predloži termin prvog dijela godišnjeg odmora u razdoblju do 20.8.2021. godine, a na osnovu upute ravnateljice, jer se plan godišnjih odmora sačinjava na temelju potreba svih uposlenih i potreba posla, a odgovornost za organizaciju rada je na ravnateljici Pedagoške institucije, da J.V. nije dostavila alternativni prijedlog do 15.4.2021. godine, pa zbog toga nije obuhvaćena planom godišnjih odmora uposlenika pedagoške institucije u 2021. godini;

- da je iz e-mail-ova upućenih tužiteljici od strane ravnateljice Pedagoške institucije u razdoblju od 3.10.2019. godine do studenog 2020. godine, utvrđeno da su upućivani izvan radnog vremena, za vrijeme vikenda i vjerskih blagdana kao i za vrijeme kada je tužiteljica bila na bolovanju;

- da je iz dopisa upućenog Pedagoškoj instituciji od 21.5.2021. godine, utvrđeno da se osoba obratila sa molbom za odgovor da li zvanje Bachelor, inženjer kemijskog inženjerstva i tehnologije, odgovora radnom mjestu nastavnik kemije u osnovnoj školi ukoliko ima položenu pedagoško psihološku, metodičko didaktičku grupu predmeta, te ukoliko istu nema položenu, da je također traženo i da se dostave informacije koje sve nastavne predmete ta osoba u srednjim školama može da predaje, da je na navedeni dopis Pedagoška institucija odgovorila svojim aktom, broj: 37-000346/21 od 15.7.2021. godine, gdje je navedeno da nastavni plan i program za sve osnovne i srednje škole donosi predstojnik Odjela za obrazovanje na prijedlog Pedagoške institucije, da akademsko zvanje BACHELOR - inženjer kemijskog inženjerstva i tehnologije (240 ETSC), koje je stečeno na Tehnološkom fakultetu Univerziteta u Tuzli, odgovara profilima nastavnika predmeta u donesenim nastavnim planovima i programima u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u dopisu su navedeni svi nastavni predmeti koje bi navedena osoba mogla da predaje), da je navedeni dopis pripremio tadašnji stručni savjetnik za srednje stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih S.P., te je akt potpisan od strane S.P. i ravnateljice Pedagoške institucije;

- da je Pedagoškoj instituciji upućen dopis Odjela za obrazovanje odbora za zapošljavanje broj: 492/19 od 8.11.2019. godine, kojim je traženo da se izjasne, da li akademsko zvanje diplomirani muzički umjetnik (240 ECTS) - crkveni muzičar, odgovara stručnom profilu iz nastavnog plana i programa nastavnik muzičke kulture u osnovnim školama, da se mišljenje traži u skladu sa Odlukom o profilu i stručnoj spremi nastavnika, stručnih suradnika, suradnika u nastavi, broj: 07-02-018194/09 od 11.6.2009. godine, u kojoj se obvezuje Pedagoška institucija da će utvrditi da li pored utvrđenih profila koji su navedeni u nastavnom planu i programu, mogu sudjelovati i ostali adekvatni stručni profili, čija se stručnost utvrđuje stečenom diplomom na odgovarajućoj visokoškolskoj ustanovi;

- da je Pedagoška institucija uputila usmeni zahtjev aktivu nastavnika muzičke kulture vezano za naprijed navedeno pitanje, na koje je aktiv odgovorio

dana 13.11.2019. godine, da je aktiv jednoglasno zauzeo stav da nema nadležnost odgovoriti na usmeni zahtjev Pedagoške institucije u pogledu analize diplome koja je dostavljena aktivu, prilikom usmenog razgovora obavljenog u Pedagoškoj instituciji sa ravnateljicom Pedagoške institucije;

- da je dopisom Pedagoške institucije broj: 37-001115/19 od 15.11.2019. godine, utvrđeno da je ravnateljica Pedagoške institucije Odboru za zapošljavanje dostavila odgovor u kojem navodi da su prema zatečenom nastavnom planu i programu za predmet muzička kultura propisani sljedeći profili: profesor muzičke kulture, diplomirani muzičar pedagog, profesor dvopredmetnog studija kojem je muzička kultura glavni ili ravnopravan predmet i drugi profili proizašli iz studijskog programa muzičke kulture, da budući da navedeni profil nije proizašao iz smjera koji se osposobljava za izvođenje nastave općeg obrazovnog predmeta muzička kultura, već za crkvenu muziku, da je mišljenja da nije odgovarajući za izvođenje nastave muzičke kulture u osnovnim školama;

- da je iz dopisa broj: 37-00002/21 od 4.1.2021. godine, utvrđeno da se Odjelu za obrazovanje obratila osoba sa zahtjevom za „prihvatanjem diplome“ stečene u Republici Srpskoj, da je u dopisu navedeno da ima završen Fakultet ruskog i srpskog jezika, te da moli da se njegova diploma „prihvati“ kako bi mogao predavati srpski jezik;

- da je temeljem dopisa broj: 37-000128/21 od 2.3.2021. godine, Pedagoškoj instituciji podnesen zahtjev za spisak zanimanja, odnosno poslova koji se mogu obavljati sa zvanjem diplomirani muzički umjetnik - solo pjevač;

- da je povodom tog zahtjeva, tužiteljici od strane ravnateljice upućen e-mail 3.3.2021. godine, kojim je traženo da tužiteljica dostavi popis važećih profila iz nastavnih planova i programa osnovnih i srednjih škola Brčko distrikta Bosne i Hercegovine za nastavni predmet muzička kultura, da je na taj e-mail odmah odgovoreno i tužiteljica je dostavila profile i stručnu spremu za nastavnika muzičke kulture, te je navedeno da su to sljedeći profili: profesor muzičke kulture; profesor muzičke kulture u dvopredmetnom studiju gdje je muzička kultura glavni ili ravnopravan predmet i diplomirani muzički pedagog, da navedeni profili visoke stručne sprema (VII/1), moraju proizlaziti iz studijskog programa u trajanju od najmanje četiri godine, kao i drugi odgovarajući profili stečeni pohađanjem studijskog programa muzičke kulture ili muzičke pedagogije u istom ili dužem trajanju u bolonjskom visokoobrazovnom procesu, sa diplomom i dodatkom diplome iz kojih se može utvrditi osposobljenost za rad u nastavi, a izdaje se i prilaže uz diplomu visokoškolske ustanove radi detaljnijeg uvida u razinu, razdoblje, sadržaj, sustav i pravila studiranja, da je nakon ovog e-mail-a, tužiteljica također elektronskim putem dostavila upit ravnateljici, tražeći da joj se proslijedi predmet u rad vezano za profile za muzičku kulturu, jer je isti iz njenog domena, izuzev ako ga ravnateljica ne planira sama raditi, da je u tom e-mail-u navedeno još da je u osnovnim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, propisan profil i stručna sprema nastavnika muzičke kulture u predmetnoj nastavi: profesor muzičke kulture, diplomirani muzički pedagog, profesor dvopredmetnog studija u kojem je muzička kultura glavni ili ravnopravan predmet i drugi profili proizašli iz studijskog programa muzičke kulture, da je u JU Gimnazija „Vaso Pelagić“ Brčko propisan profil stručna sprema

nastavnika muzičke kulture: profesor muzičke kulture; profesor muzičke kulture u dvopredmetnom studiju gdje je muzička kultura glavni ili ravnopravan predmet i diplomirani muzički pedagog, da navedeni profili moraju proizlaziti iz studijskog programa u trajanju od najmanje četiri godine kao i drugi odgovarajući profili stečeni pohađanjem studijskog programa muzičke kulture ili muzičke pedagogije u istom ili dužem trajanju u bolonjskom visokoobrazovnom procesu, sa diplomom i dodatkom diplome iz kojih se može utvrditi osposobljenost za rad u nastavi, a izdaje se i prilaže uz diplomu visokoškolske ustanove radi detaljnijeg uvida u razinu, razdoblje, sadržaj, sustav i pravila studiranja;

- da se sljedeći dan, odnosno 4.3.2021. godine, ravnateljica Pedagoške institucije dopisom, broj: 37-00128/21, obratila aktivu nastavnika muzičke kulture osnovnih škola Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sa zahtjevom za stručno mišljenje o profilu nastavnika muzičke kulture, da je odredbom članka 93. Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 20/20 – pročišćeni tekst i 24/20, u daljnjem tekstu: Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama), propisano da nastavu u školama izvodi nastavnik koji ima odgovarajuću visoku stručnu spremu, da stručno teorijsku nastavu u srednjoj školi mogu izvoditi i osobe sa visokom stručnom spremom i dopunskim psihološko pedagoškim i metodičkim obrazovanjem, stečenim na odgovarajućem fakultetu, da je u osnovnim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, propisan profil i stručna sprema nastavnika muzičke kulture u predmetnoj nastavi: profesor muzičke kulture, diplomirani muzički pedagog, profesor dvopredmetnog studija u kojem je muzička kultura glavni ili ravnopravan predmet i drugi profili proizašli iz studijskog programa muzičke kulture, da je u JU Gimnazija „Vaso Pelagić“ Brčko propisan profil stručna sprema nastavnika muzičke kulture: profesor muzičke kulture; profesor muzičke kulture u dvopredmetnom studiju gdje je muzička kultura glavni ili ravnopravan predmet i diplomirani muzički pedagog, da je u dopisu navedeno da profil nastavnik muzičke kulture visoka stručna sprema, moraju proizlaziti iz studijskog programa u trajanju od najmanje četiri godine kao i drugi odgovarajući profili stečeni pohađanjem studijskog programa muzičke kulture ili muzičke pedagogije u istom ili dužem trajanju u bolonjskom visokoobrazovnom procesu, sa diplomom i dodatkom diplome iz kojih se može utvrditi osposobljenost za rad u nastavi, a izdaje se i prilaže uz diplomu visokoškolske ustanove radi detaljnijeg uvida u nivo, prirodu, sadržaj, sustav i pravila studiranja;

- da je u dopisu navedeno da je Pedagoškoj instituciji dostavljen zahtjev kojem je priložena diploma o stečenom visokom obrazovanju na studijskom programu muzika - smjer solo pjevanje, diplomirani muzički umjetnik, solo pjevač, sa postignutih 240 ETSC bodova, I ciklus, koji nije studijski program glazbene kulture ili glazbene pedagogije, te nije propisan kao profil u važećim nastavnim planovima i programima, pa je potrebno u što kraćem roku Pedagoškoj instituciji dostaviti mišljenje stručnih osoba, odnosno stručnog aktiva nastavnika muzičke kulture, da li bi osoba sa tim završenim fakultetom mogla izvoditi nastavu muzičke kulture u osnovnim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i u JU Gimnazija „Vaso Pelagić“ Brčko;

- da je na ovaj zahtjev aktiv nastavnika muzičke kulture Brčko distrikta Bosne i Hercegovine dostavio odgovor dana 5.3.2021. godine, u kojem je navedeno da osoba sa stečenim visokim obrazovanjem na studijskom programu muzika, smjer solo pjevanje, diplomirani muzički umjetnik, solo pjevač, može izvoditi nastavu muzičke kulture, ukoliko ima položenu pedagoško metodičku grupu predmeta muzičke kulture za osnovne i srednje škole;

- da je aktiv nastavnika fizike osnovnih škola u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine Pedagoškoj instituciji dana 14.1.2021. godine dostavio zahtjev za izmjenu nastavnog plana i programa i uvođenje stručnih ekskurzija, da je u zahtjevu predloženo uvođenje pismenih zadataka iz predmeta fizika za učenike osmog i devetog razreda, promjena nastavnog plana i programa i povećanje broja časova u sedmom razredu, te uvođenje stručnih ekskurzija, da je navedeni zahtjev prosljeđen tužiteljici J.V. putem e-mail-a dana 18.1.2021. godine od strane ravnateljice Pedagoške institucije, na analizu, razmatranje i postupanje u zakonom određenom roku;

- da je dana 28.1.2021. godine, ravnateljici dostavljena putem e-mail-a tražena analiza po pitanju broja časova nastavnog predmeta fizika za osnovnu školu, te je zamoljeno da se po pitanju zahtjeva koji nisu usko vezani za nastavni plan i program uključi kolega M.Lj., da je tužiteljici odgovoreno da što se tiče nastavnog plana i programa, da će se ravnateljica konsultirati sa predstojnikom Odjela za obrazovanje, jer taj zahtjev ima proračunske implikacije, za što Pedagoška institucija nije mjerodavna, da je također tražena i provjera navoda aktiva fizike koji se odnosi na nastavni plan i program, te da je potrebno da se dostavi detaljnija analiza, ne nastavnih sadržaja i ukupnog broja nastavnih sati, nego da li su planirani kontrolni, u kojim razredima, je li definiran broj sati za pojedine nastavne sadržaje i slično, s obzirom da se zahtjev ne odnosi na ukupan broj nastavnih sati godišnje, nego na druge segmente nastavnog plana i programa, te da je tužiteljica dostavila traženu analizu dana 29.1.2021. godine;

- da je iz dostavljene medicinske dokumentacije, utvrđeno da se tužiteljica u JZU „Zdravstveni centar“ Brčko kao i u Centar za mentalno zdravlje javljala u razdoblju od 31.5.2020. godine do početka travnja 2021. godine, zbog tegoba izazvanih stresnim situacijama na poslu;

- da je temeljem zapisnika sa sastanka uposlenika Pedagoške institucije održanog 17.5.2021. godine utvrđeno da su istom nazočile I.K., M.Lj., S.H., I.D., G.B.P. i D.Đ., da je S.P. bio na bolovanju, da je tema sastanka rad i postupanje u radu uposlenika Pedagoške institucije zbog izjašnjenja o odbijanju usmenog naloga, da su na pitanje ravnateljice Pedagoške institucije I.K., da li je od koga tražila bilo što nezakonito, izvan radnog vremena, da li je prijetila ili vikala na bilo koga, M.Lj., I.D., D.Đ. i G.B.P. su izjavili da nije traženo ništa nezakonito ili poslije radnog vremena, s tim što je D.Đ. izjavila da je izrada mjesečnog izvješća dodatno opterećuje, a G.B.P. je dodala da osjeća pritisak zbog količine posla, da J.V. smatra da od nje nije traženo ništa nezakonito, ali da smatra da joj zakon daje slobodu da postupa po njemu, da iz odredaba članka 132. Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama jasno proizlazi što je u opisu posla školskih aktiva, da ravnateljica Pedagoške institucije vrši mobing nad njom od kad se vratila iz Nj., da je svaki akt koji je ona izrađivala (dok

ona nije bila prisutna) pregledala i sebi kopirala, da joj je za pojedine akte tražila dodatna objašnjenja, da je kulminacija dešavanja njeno odbijanje usmenog naloga iz razloga što je u prethodnom razdoblju bilo vršenje pritiska tijekom rada na predmetima koji su joj dostavljeni na postupanje, da smatra da svakodnevno treba da imaju sastanke radi zajedničkog rješavanja određenih predmeta, da su im referati odvojeni i da nije sigurna da bilo tko uključujući i ravnateljicu, može raditi akt ili predmet koji je u njenom opisu posla, a da ona nije konsultirana, da je pored navedenog, utvrđeno da je ravnateljica naglasila da će o ovom aktu biti obaviješten predstojnik kao i relevantne institucije i da je obavijestila kolege koji rade u Pedagoškoj instituciji da su formulacija „i drugi profili:“ proizašli iz različitih studijskih programa koji nije nikada bio prijedlog aktiva, već da je takva formulacija nastala u Pedagoškoj instituciji tijekom prethodnog ravnatelja, da je iz zapisnika, odnosno napomene u zapisniku utvrđeno, da izlaganje J.V. nije u potpunosti uneseno u zapisnik iz razloga, jer se izlaganje ne odnosi na temu sastanka, ali da su stvari koje nisu unesene rezultirale odbijanju usmenog naloga, te je konstatirano da je pismeno odbijanje i sam nalog J.V. svima na raspolaganju;

- da je ravnateljica Pedagoške institucije Odjelu za obrazovanje podnijela dana 22.9.2021. godine inicijativu za pokretanje stegovnog postupka protiv tužiteljice zbog odbijanja izvršenja usmenog naloga, dana 14.5.2021. godine;

- da je temeljem zahtjeva za pokretanje stegovnog postupka, stegovnog tužitelja broj: DT-20/21 od 28.10.2021. godine, utvrđeno da je protiv tužiteljice pokrenut stegovni postupak zbog teže povrede stegovne dužnosti, odnosno, zbog osnovane sumnje da je 14.5.2021. godine u prostorijama Pedagoške institucije odbila usmeni nalog ravnateljice Pedagoške institucije i savjetnice za standarde i ocjenjivanje I.K. za priređivanje prijedloga nastavnog plana i programa za drugi razred stručnog zvanja kozmetičkog tehničara za JU „Poljoprivredna i medicinska škola“ Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, sa jasno definiranim kadrovskim uvjetima, te da nije postupila u skladu sa člankom 9. Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, neopravdano obrazlažući svoje nepostupanje;

- da je rješenjem stegovnog povjerenstva broj: DK-29/21 od 24.10.2022. godine, utvrđeno da se J.V. oslobađa od odgovornosti za težu povredu službene dužnosti iz članka 90. stavak (1) točka f) Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine - „odbijanje izvršenja zadataka, ako za to ne postoje opravdani razlozi“, jer nije dokazano da je okrivljena J.V. počinila ono što joj se stavlja na teret zahtjevom za pokretanje stegovnog postupka od 28.10.2021. godine;

- da je iz rješenja Odjela za obrazovanje Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj: 33-000815/23 od 30.3.2023. godine, utvrđeno da je tužiteljica privremeno premještena na radno mjesto viši stručni suradnik za financije u Pododjelu za zajedničke poslove u Odjelu za obrazovanje, počev od 3.4.2023. godine do povratka uposlenice sa trudničkog bolovanja i porodijskog dopusta, a najdulje 12 mjeseci;

- da je temeljem evidencije korištenja godišnjeg odmora Pedagoške institucije za J.V., utvrđeno da je za dane od 23.8.2021. godine do 30.8.2021. godine, konstatirano da se ne zna status uposlenika;

- da je vještačenjem po vještaku medicinske struke, dr. Olegu Grubač spec. psihijatru, koji je imao zadatak da se nakon uvida u dokumentaciju u spisu, konkretno medicinsku dokumentaciju, izjavu tužiteljice i svjedoka, te nakon obavljenog pregleda tužiteljice izjasni, da li je tužiteljica trpjela duševnu bol zbog ponašanja njene nadređene prema njoj, ukoliko jeste, kojeg intenziteta i trajanja, u relevantnom dijelu utvrđeno da je prema autoanamnestičkim podacima, tužiteljica trpjela psihičko maltretiranje od strane nadređene na radnom mjestu koje je prema njenoj izjavi trajalo kontinuirano u razdoblju od listopada 2019. godine do travnja 2022. godine, kada je prema priloženoj medicinskoj dokumentaciji bila posljednji put kod psihijatra, da je tužiteljica vještaku navela da su tegobe egzistirale i nakon toga, ali da se smanjuju nakon privremenog prelaska na drugo radno mjesto, da se nakon ponašanja nadređene, koje je za tužiteljicu bilo stresno, javljaju tegobe u vidu neraspoloženja, napetosti, nervoze i košmarnih snova, zbog čega se javljala na pregled kod psihijatra i psihologa, kao i u službu hitne medicinske pomoći, da se u medicinskoj dokumentaciji koja je priložena, navodi da se tegobe povezuje sa stresnom situacijom na radnom mjestu, te je dijagnostificirana akutna reakcija na stres, panični napadi i mješoviti anksiozno depresivni poremećaj, da je na prvom pregledu u službi hitne medicinske pomoći, konstatirana akutna reakcija na stres i suspecta Burnout sindrom, te je data infuziona terapija i parenteralno dijazepam, da je tužiteljici predloženo javljanje obiteljskom liječniku radi dalje obrade, da se akutna reakcija na stres karakterizira simptomima kao što su panična tjeskoba (pojačano znojenje, lupanje srca, crvenilo), sniženo raspoloženje, napetost, nervoza nesanica, da ostali simptomi koji se javljaju u sklopu ovog poremećaja su smanjena emocionalna reaktivnost, osjećaj krivnje, poteškoće u koncentraciji, osjećaj odvojenosti od vlastitog tijela, doživljaj nestvarnosti ili kao da se sve odvija kroz san, da su prisutna učestala prisjećanja na traumatski događaj u mislima, snovima i različitim drugim intenzivnim doživljavanjima, posebno nakon izloženosti nekim podsjetnicima koji asociraju na sam stresni događaj, da osoba pokušava izbjegavati sve takve podsjetnike, upravo radi toga što podsticanje prisjećanja na traumatu obično izaziva i posljedičnu fiziološku reakciju, da je prisutna razdražljivost, smetnje pažnje i koncentracije, pretjerano reagiranje na vanjske nadražaje, te osjećaj napetosti i nemira, da je prilikom pregleda psihijatra od 11.6.2021. godine, konstatirano da kod tužiteljice postoji anksiozno depresivni poremećaj i panični napadi, a koje pacijentkinja povezuje sa problemima u poslovnom okruženju, te joj je tada prepisan antidepresiv, anksiolitik i hipnotik (lijek za spavanje), da na pregledu psihijatra od 15.6.2021. godine, konstatira se nepromijenjeno stanje, te se predlaže bolovanje i psihološki tretman, da se dijagnostificiran anksiozno depresivni poremećaj ispoljava kod osoba koje ne zadovoljavaju kriterije za specifične anksiozne ili specifične depresivne poremećaje, nego kombinaciju i jednih i drugih u različitom intenzitetu, panični poremećaj se karakterizira pojavom paničnih napada i tzv. anticipatorne anksioznosti, da strah počinje polako da raste, dostigne maksimum za nekih 10-ak sekundi, traje jedno određeno kratko vrijeme u najizraženijem obliku, a onda spontano opada, da u trenutku najjačeg straha osoba obično ima utisak da joj prijeti neposredna opasnost uz čest osjećaj životne ugroženosti, da se u priloženoj medicinskoj dokumentaciji nalazi i psihološki nalaz i mišljenje od 1.7.2021. godine, u

kojem se potvrđuje značajno povišenje anksiozno depresivne simptomatologije sa somatizacijom, te snižena efikasnost, da je tužiteljica nastavila da dolazi na kontrolne preglede, te u navedenom razdoblju tegobe fluktuiraju u intenzitetu, ali nije dostizala potpunu remisiju, odnosno premorbidno funkcioniranje, da prema priloženoj medicinskoj dokumentaciji, podacima iz spisa i autoanamnestičkim podacima, može se konstatirati da je tužiteljica trpjela duševnu bol kao posljedicu ponašanja nadređene na radnom mjestu, da ta psihička bol je bila izražena u vidu neraspoloženja, napetosti, nervoze, nesanice, plačljivosti, somatskih tegoba u vidu povraćanja, te je dijagnostificirana akutna reakcija na stres, anksiozno depresivni poremećaj i panični napad, da sve navedeno predstavlja teže oštećenje psihičkog zdravlja, zbog čega je propisana terapija, da je tužiteljica trpjela duševne bolove jakog intenziteta u trajanju od jednog dana, koji su se manifestirali osjećajem ugroženosti, da nakon toga počinje adaptacija i racionalizacija situacije, te strah jenjava, manifestacija straha se smanjuje i srednjeg je intenziteta narednih dva mjeseca, a s obzirom da se kod tužiteljice javljaju simptomi akutne reakcije na stres, a potom i anksiozno depresivni poremećaj i panični napad što je i verificirano nalazima psihijatra, da procesom dalje adaptacije i angažiranjem mehanizama obrane, strah je slabijeg intenziteta u trajanju od 90 dana, koje je potrebno vrijeme za integriranje stresne situacije u uobičajeno iskustvo, kao i

- da je tužiteljica u Pedagoškoj instituciji obavljala poslove stručnog savjetnika za nastavne planove i programe i razvoj škola, da je radni odnos zasnovala u travnju 2019. godine, kao i neposredno pretpostavljena I.K. koja je radni odnos zasnovala na radnom mjestu, ravnateljica Pedagoške institucije i savjetnik za standarde i ocjenjivanje, da je odmah po dolasku u Pedagošku instituciju, ravnateljica joj je rekla da će se pokajati što je došla na to radno mjesto, da je njen rad kontroliran više nego rad ostalih kolega, uskraćivano joj je da kontaktira sa aktivima škola (e-mail kad joj nije dozvoljeno da ide u Poljoprivrednu školu radi sastanka sa aktivom nastavnika), iako njen posao po svojoj prirodi iziskuje suradnju sa aktivima škola, da joj nije dozvoljavano da ide u urede kolega (ostalim kolegama je to dopušteno), kako bi se posavještovala vezano za posao (tužiteljici je naređeno da napusti ured kolege S.P. koji je rekao da je tužiteljica tada „istjerana“ iz njegovog ureda, svjedočenje D.Đ. koja je to čula u drugom uredu), da daje odgovore na upite Odbora za zapošljavanje u pogledu tumačenja profila zanimanja za određeno radno mjesto (svjedočenje J.T.T.), a sa druge strane drugi savjetnici su takva tumačenja davali (odgovor Pedagoške institucije broj: 37-000346/21 od 15.7.2021. godine, u čijem su potpisu S.P., stručni savjetnik za srednje stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i ravnateljica I.K.), da se komunikacija svodi na komunikaciju e-mail-ovima, predmete koje tužiteljica obradi i pripremi, ravnateljica detaljno pregleda, više puta vraća na korigiranje, da kontrola nad radom tužiteljice prevazilazi uobičajeni odnos nadređenog i podređenog uposlenog, jer tužiteljica nema samostalnost u radu, niti jasno definirane radne zadatke, što uvodi nesigurnost i konfuziju u njen rad, da su tu i stalni ulasci pretpostavljene u ured (tužiteljica i svjedok G.B.P., koja je u istom uredu sa tužiteljicom, su za jedan dan izbrojali 48 ulazaka ravnateljice u ured), što je frustrirajuće za tužiteljicu, da toliki broj ulazaka ne opravdava se ni time što ravnateljica po njenim navodima sama pronalazi akte u arhivi koja je smještena u uredu tužiteljice, iako je za spise iz arhive zadužena G.B.P., jer je po njenom mišljenju „tako brže“ čime aludira i na rad svjedoka G.B.P., niti opravdanje može biti nedostatak printera u uredu ravnateljice, da je tužiteljici zabranjeno da se koristi

gestikulacijom prilikom govora (sama svjedokinja I.K. je rekla da je „fino“ zamolila tužiteljicu da spusti ruke kada sa njom priča), iako je to po riječima tužiteljice njen način izražavanja, ekspresije, zbog dugogodišnjeg rada u prosvjeti, da se tužiteljici prigovara da nema potrebno znanje „nastavnički fakultet“ za rad u Pedagoškoj instituciji, da ne treba da radi u istoj (o tome je svjedočila svjedok J.T.T. koja je to čula), da je sa zida ureda tužiteljice, u njenoj nenazočnosti a u nazočnosti svjedokinje G.B.P., ravnateljica strgala planer na kojem je tužiteljica evidentirala svoje obveze i isti bacila u smeće, a isti takav je bio i u uredu kolege S.P. (koji je on nakon što je čuo, sam skinuo sa zida), da korištenje godišnjeg odmora tužiteljici nije odobreno u traženom terminu, da tužiteljica nije imala alternativni termin, te je rješenje o korištenju godišnjeg odmora donio šef Odjela za obrazovanje, da su netočni navodi ravnateljice da nije znala da je tužiteljica na godišnjem odmoru, jer je obaviještena od strane G.B.P., koja o tome vodi evidenciju, te je stoga krajnje neprofesionalno da se po naredbi ravnateljice za vrijeme korištenja godišnjeg odmora tužiteljici u evidencije odsustva sa posla piše „status nepoznat“ (svjedočenje G.B.P. i materijalna dokumentacija), da je ravnateljica pred ostalim kolegama izjavila da je tužiteljica autor teksta „Isprepadani nastavnik uputio otvoreno pismo“ na portalu ..., u kome se iznosi kritički stav prema sustavu obrazovanja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, čime je izazvala osjećaj srama i nelagode kod tužiteljice.

Kod takvih činjeničnih utvrđenja, prvostupanjski sud je, pozivajući se na odredbu članka 4. stavak (3) Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 59/09 i 66/16, u daljnjem tekstu: Zakon o zabrani diskriminacije), kojom je propisano da je mobing oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu, koji podrazumijeva ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekat na žrtvu čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uvjeta ili profesionalnog statusa uposlenog, cijeneći pri tome da mobing predstavlja svako aktivno ili pasivno ponašanje od strane poslodavca usmjereno na dostojanstvo i psihički integritet ličnosti uposlenog, kroz nepristojno ili drugo ponašanje, namjerno izoliranje ili zapostavljanje, verbalno napadanje, ogovaranje, neopravdane prijetnje i pritiske, kojima se uposleni drži u stalnom strahu, zaključio da sve ovo, jasno ukazuje da je tužiteljica žrtva mobinga koji je trajao od listopada 2019. godine do prosinca 2021. godine, što je dovelo do narušavanja zdravlja tužiteljice, njenog ugleda u radnoj sredini, profesionalnog integriteta, za što je odgovoran tuženi kao poslodavac, koji je bio dužan da osigura normalne uvjete rada i zdravu i profesionalnu radnu sredinu za sve uposlene, obrazlažući to navodima da je u konkretnom slučaju, tužiteljica sa dovoljnim stupnjem vjerojatnoće dokazala da je nadređena I.K. (ravnateljica) vršila verbalni mobing nad njom, na način da joj je zabranjivala kontaktiranje sa drugim uposlenicima Pedagoške institucije, stalnim ulascima u ured tužiteljice više puta bez ikakvog razloga, konstatacija da će se pokajati što je došla da radi u Pedagošku instituciju, te prikazivanjem drugim uposlenicima tužiteljice kao neprofesionalne osobe, koja nema dovoljno znanja i iskustva za posao na radnom mjestu stručnog savjetnika za nastavni plan i program (jer nije završila „nastavnički fakultet“, nego je završila ekonomski fakultet), kao i da su drugi postupci nadređene I.K., kao što su skidanje planera tužiteljice i bacanje u smeće, davanjem predmeta u rad, a potom oduzimanjem bez znanja tužiteljice, stalnim vraćanjem predmeta na ispravku, zabranjivanjem kontakta sa stručnim aktivima oko tumačenja određenih profila, dokaz da je nad tužiteljicom vršen pritisak u vidu vertikalnog mobinga, navodeći pri tome da je u ponašanju nadređene prema tužiteljici kao podređenoj, ostvareno više

pojavnih oblika mobinga, prije svega, kroz napad na društvene kontakte (nedozvoljavanje da se konsultira sa kolegama), nedozvoljavanje da se konsultira sa stručnim aktivima škola, iako je to u opisu njenog radnog mjesta, nedozvoljavanje da izađe sa posla u školu radi konsultacije vezano za određene profile, potom, kroz napad na ugled (optuživanje da nema odgovarajuću školsku spremu za radno mjesto na koje je raspoređena, te da će se pokajati što je došla u Pedagošku instituciju na radno mjesto stručnog savjetnika), te potom napadi na kvalitetu životne i radne sredine (nedodjeljivanje radnih zadataka koji su u opisu radnog mjesta tužiteljice, dodjeljivanje, pa potom oduzimanje predmeta), što je sve rezultiralo posljedicama po zdravlje tužiteljice, stvarajući kod tužiteljice zdravstvene probleme, koji su u izravnoj uzročno - posljedičnoj svezi sa izvršenim mobingom, zbog čega je bila prinuđena da se redovito javlja u razdoblju od listopada 2020. godine do travnja 2022. godine na preglede kod psihijatra, da je šteta po zdravlje tužiteljice dokazana medicinskom dokumentacijom koja se vremenski podudara sa razdobljem za koji tužiteljica tvrdi da je nad njom vršen mobing, kao i nalazom vještaka medicinske struke, koji je u zaključku svog nalaza naveo da je tužiteljica trpjela duševnu bol kao posljedicu ponašanja nadređene na radnom mjestu, te da je ta psihička bol bila izražena u vidu neraspoloženja, napetosti, nervoze, nesanice, plačljivosti, somatskih tegoba u vidu povraćanja, te je dijagnostificirana akutna reakcija na stres, anksiozno depresivni poremećaj i panični napad te da sve navedeno predstavlja teže oštećenje psihičkog zdravlja, zbog čega je tužiteljici propisana terapija, slijedom čega je tužiteljici na ime naknade nematerijalne štete dosudio iznos od 2.000,00 KM, nalazeći da novčana naknada u tom iznosu predstavlja pravičnu satisfakciju za tužiteljicu, u smislu odredbe članka 200. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, u daljnjem tekstu: Zakon o obligacionim odnosima ili ZOO), dok je na dosuđeni iznos dosudio zakonsku zateznu kamatu od dana pravomoćnosti presude, a kako je to traženo tužbom i postavljenim tužbenim zahtjevom temeljem odredbe članka 277. ZOO-a. Odluku o troškovima parničnog postupka prvostupanjski sud je donio na temelju članka 120. stavak (1) Zakona o parničnom postupku, Zakona o sudskim pristojbama („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01, 12/02, 23/03 i 11/20) i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 22/04 i 24/04, u daljnjem tekstu: Tarifa).

Kada obrazlaže žalbene razloge zbog kojih pobija prvostupanjsku presudu, tuženi ukazuje da je prvostupanjski sud povrijedio odredbe Zakona o parničnom postupku, jer nije savjesno i brižljivo ocijenio izvedene dokaze. Takva povreda, prema navodima tuženog, rezultirala je pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem, kao i pogrešnom primjenom materijalnog prava. Posebno se ukazuje na povredu članka 311. ZPP-a, s obzirom na to da je sud u obrazloženju presude, na stranicama 8 do 14, naveo sve dokaze provedene tijekom postupka, ali iz njih nije mogao izvesti zaključak da je tuženi prema tužiteljici postupao na način koji bi predstavljao mobing, odnosno oblik psihičkog uznemiravanja na radnom mjestu. Tuženi dalje navodi da obrazloženje presude ne sadrži sve relevantne objektivne i subjektivne elemente spora, da nisu istaknute bitne činjenice, te da sud nije adekvatno povezao materijalnu dokumentaciju sa iskazima saslušanih svjedoka. Posebno se ističe da sud nije pravilno ocijenio iskaz svjedokinje I.K., koji je neopravdano ocijenjen kao nepouzdan. Tuženi dalje ističe da je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio činjenično stanje, tako što je izveo pogrešan zaključak da je

tužiteljici bilo uskraćeno pravo na korištenje godišnjeg odmora. U tom kontekstu ukazuje na akt Plana godišnjih odmora za 2021. godinu, broj 06-53/21 od 15. travnja 2021. godine, iz kojeg je jasno da su svi uposleni bili dužni iskoristiti godišnje odmore najkasnije do početka druge polovine kolovoza, te da se takva praksa nije odnosila isključivo na tužiteljicu. Prema mišljenju tuženog, ni takvo postupanje ne može se kvalificirati kao mobing. Također, skreće pažnju na to da se u ožalbenoj presudi spominje dopis od 21. svibnja 2021. godine, ali da ostaje nejasno koja se osoba obratila sa molbom za odgovor. Dodatno, ukazuje da nije jasno na koji način je dopis Odjela za obrazovanje od 8. studenog 2019. godine relevantan za predmetni spor. Tuženi smatra da je sud bio dužan da pravilno obrazloži koje su činjenice utvrđene tijekom postupka, kao i kojim dokaznim sredstvima su te činjenice potvrđene. Umjesto toga, prvostupanjski sud je samo naveo materijalnu dokumentaciju i njen sadržaj, bez navođenja razloga zbog kojih su upravo te činjenice ocijenjene kao odlučujuće. Tuženi dalje ukazuje na odredbe članka 4. stavci (3), (5) i (6) Zakona o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini, ističući da sud nije dao obrazloženje o tome da li je, i na koji način, utvrdio da je cilj postupanja „tužene“ bio destrukcija, odnosno narušavanje osobnog, profesionalnog i društvenog dostojanstva i integriteta tužiteljice. Upravo takve radnje predstavljaju specifičnosti koje se mogu kvalificirati kao mobing, a koje za posljedicu imaju degradaciju radnih uvjeta i profesionalnog statusa tužiteljice na radnom mjestu. Tuženi ukazuje da prvostupanjski sud na strani 26 ožalbene presude navodi „da se komunikacija između tužilje i I.K. svodi na komunikaciju mailom, da direktorica pregleda radne zadatke tužilje i više puta vraća na korigovanje, da tužiteljica nema samostalnost u radu, niti ima jasno definisane radne zadatke“, a što sve po mišljenju tuženog ne može da se podvede pod termin mobinga. Tuženi dalje ističe da je prvostupanjski sud neopravdano ocijenio iskaze saslušanih svjedoka kao pouzdane, iako se oni u velikoj mjeri svode „na banalnosti“ poput tvrdnje da je ravnateljica u jednom danu ušla 48 puta u ured, te da toalet papir drži kod sebe. Smatra da su takvi navodi suvišni i neprimjereni za obrazloženje presude, te da iskazi svjedoka uglavnom odražavaju njihov subjektivni doživljaj, a ne stvarnu prirodu odnosa između tužiteljice i svjedokinje I.K. Posebno naglašava da je prigovorio objektivnosti svjedoka, budući da je sama tužiteljica priznala kako ih je „dovela da je podrže“, što dodatno dovodi u pitanje nepristranost njihovih iskaza. Prema mišljenju tuženog, prvostupanjski sud nije bio u mogućnosti objektivno sagledati niti pravilno ocijeniti njihove izjave. Tuženi nadalje smatra da navodi iz obrazloženja ožalbene presude, posebno oni sa stranice 26, ne mogu biti kvalificirani kao mobing. Još manje se može prihvatiti da opisano ponašanje ima za cilj destrukciju ili narušavanje osobnog, profesionalnog i društvenog dostojanstva i integriteta tužiteljice. Naposljetku, tuženi tvrdi da prvostupanjski sud nije obrazložio niti dokazao najbitniji element u ovom postupku, postojanje namjere zlostavljanja na radu od strane „tužene“, odnosno njene neposredno nadređene I.K. Time je, prema mišljenju tuženog, došlo do pogrešne primjene materijalnog prava, konkretno odredbi Zakona o zabrani diskriminacije, te da radnje koje je on neposredno, odnosno I.K. posredno kao ravnateljica, poduzimala prema tužiteljici u svojstvu uposlenice, ne posjeduju ponižavajući karakter, niti im je svrha ili posljedica bila degradacija radnih uvjeta tužiteljice ili njenog profesionalnog statusa. Naprotiv, u pitanju su aktivnosti koje su bile opravdane u kontekstu efikasnije organizacije rada i unapređenja radne discipline, te su sprovedene u okviru zakonskih ovlaštenja koje ravnatelj ima.

Takve žalbene tvrdnje tuženog, po ocjeni ovog suda ne utječu na pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude.

Suprotno stajalištu tuženog iz žalbe, ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud izvršio ocjenu svih dokaza onako kako mu nalaže odredba članka 8. Zakona o parničnom postupku, a o čemu je dao jasne, dostatne i argumentirane razloge utemeljene na izvedenim dokazima. To što je prvostupanjski sud pristupio slobodnoj ocjeni izvedenih dokaza (sukladno odredbama članka 8. i članka 246. stavak (2) Zakona o parničnom postupku), pa u konačnici zaključio da je tužiteljica žrtva mobinga koji je trajao od listopada 2019. godine do prosinca 2021. godine, što je dovelo do narušavanja zdravlja tužiteljice, njenog ugleda u radnoj sredini, profesionalnog integriteta, za što je odgovoran tuženi kao poslodavac, koji je bio dužan da osigura normalne uvjete rada i zdravu i profesionalnu radnu sredinu za sve uposlene, pa tako i tužiteljicu, ne čini prvostupanjsku presudu nepravilnom i nezakonitom, niti predstavlja povredu odredbe članka 8. Zakona o parničnom postupku, prije svega jer je prvostupanjski sud jasno iznio/dao razloge za svoj činjenični a potom i pravni zaključak a koji razlozi su uvjerljivi, logični i zaključeni na temelju činjeničnih utvrđenja utemeljenih na izvedenim dokazima a kako je to sve prvostupanjski sud obrazložio na stranicama 26 i 27 ožalbene presude, upravo prema standardu obrazložene sudske odluke, zbog čega nije ostvarena ni povreda odredbe članka 311. stavak (5) ZPP-a na koju tuženi žalbenim navodima neutemeljeno ukazuje.

Naime, pravo ocjene dokaza zadržano je za sud i prvostupanjski sud je taj koji odlučuje koje će činjenice uzeti kao dokazane prema svom uvjerenju i na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Prema tome, time što prvostupanjski sud provedene dokaze nije tumačio onako kako tuženi misli da ih je trebalo tumačiti nije počinjena povreda odredaba parničnog postupka, obzirom da je prvostupanjski sud, spram predmeta spora i relevantnih odredbi materijalnog prava, pravilno cijenio sve izvedene (relevantne) dokaze (materijalne dokaze, iskaze tužiteljice i saslušanih svjedoka te i nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke), razvidno sa stranica osam do 25 obrazloženja ožalbene presude.

Nadalje, prvostupanjski sud je jasno obrazložio razloge zbog kojih su određeni iskazi ocijenjeni kao vjerodostojni, dok je iskaz svjedokinje I.K. (ravnateljice), ocijenjen kao nepouzdan. Naime, prvostupanjski sud je naveo da svjedokinja I.K., nastoji relativizirati vlastito ponašanje prema tužiteljici, tvrdeći da su sve njene radnje bile u interesu tužiteljice, da je postupala profesionalno te da od svih uposlenika zahtijeva rad, red, disciplinu i zakonito postupanje. Takva ocjena prvostupanjskog suda nije proizvoljna, kako to tuženi u žalbi ukazuje, već se temelji na kontradiktornostima u njenom iskazu u odnosu na druge dokaze, kao i na pokušaju umanjivanja (značaja) ponašanja koje su svjedoci koji su saslušani tijekom postupka opisali kao ponižavajuće. S druge strane, prvostupanjski sud je iskaze svjedoka, uposlenika Pedagoške institucije, ocijenio vjerodostojnima i istinitima, budući da se radi o osobama kojima je I.K. nadređena, a koji su dobro upoznati sa svim okolnostima njihovog međusobnog odnosa. Također, iskazi uposlenika Odjela za obrazovanje, koji u svom radu blisko surađuju s Pedagoškom institucijom, dodatno su potvrdili pouzdanost i relevantnost iznesenih tvrdnji.

Pravilnost i zakonitost prvostupanjskog presuđenja nije dovedeno u pitanje ni onim žalbenim tvrdnjama tuženog da prvostupanjski sud nije pravilno doveo u svezu materijalnu dokumentaciju sa iskazima svjedoka, te da obrazloženje presude ne sadrži sve relevantne objektivne i subjektivne elemente spora, međutim, suprotno žalbenom rezoniranju, prvostupanjski sud je u obrazloženju pobijane presude jasno naveo koje su činjenice utvrđene, na temelju kojih dokaza, te kako se ti dokazi međusobno potvrđuju (komplementarni su).

Naime, prvostupanjski sud je utvrdio da je rad tužiteljice kontroliran više nego rad ostalih kolega, da joj je uskraćivano da kontaktira sa aktivima škola što proizlazi iz e-mail-a kad joj nije dopušteno da ide u „Poljoprivrednu školu“ radi sastanka sa aktivom nastavnika, iako njen posao po svojoj prirodi (a i po kazivanju svjedoka S.O., predstojnika Odjela za obrazovanje u razdoblju od prosinca 2016. godine do prosinca 2020. godine) iziskuje suradnju sa aktivima škola, zatim, da joj nije dozvoljavano da ide u urede kolega kako bi se sa njima posavjetovala vezano za posao dok je ostalim kolegama to bilo dopušteno, a što proizlazi iz iskaza S.P. koji je rekao da je tužiteljica „istjerana“ iz njegovog ureda, te iskaza svjedokinje D.Đ. koja je to čula u drugom uredu. Nadalje, iz iskaza J.T.T. proizlazi da je tužiteljici bilo uskraćeno da daje odgovore na upite Odbora za zapošljavanje u pogledu tumačenja profila zanimanja za određeno radno mjesto, a sa druge strane drugi savjetnici su takva tumačenja davali, a što proizlazi iz odgovora Pedagoške institucije broj: 37-000346/21 od 15.7.2021. godine, u čijem su potpisu S.P., stručni savjetnik za srednje stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i ravnateljica I.K. Također, tužiteljici je bilo zabranjeno da se koristi gestikulacijom prilikom govora, što potvrđuje sama svjedokinja I.K. iz čijeg iskaza proizlazi da je „fino“ zamolila tužiteljicu da spusti ruke kada sa njom priča. Nadalje, tužiteljici se prigovaralo da nema potrebno znanje „nastavnički fakultet“ za rad u Pedagoškoj instituciji, da ne treba da radi u istoj a o čemu je svjedočila svjedokinja J.T.T. koja je to čula. Nadalje, sa zida ureda tužiteljice, u njenoj nenazočnosti a u nazočnosti svjedokinje G.B.P., ravnateljica je strgala planer na kojem je tužiteljica evidentirala svoje obveze i isti bacila u smeće, a isti takav je bio i u uredu kolege S.P. koji je on nakon što je čuo, sam skinuo sa zida. Naposljetku, iako je bila obaviještena o godišnjem odmoru tužiteljice, ravnateljica je naložila da se u evidenciji upiše „status nepoznat“. Ova okolnost potvrđena je svjedočenjem G.B.P., kao i priloženom materijalnom dokumentacijom (iz evidencije korištenja godišnjeg odmora Pedagoške institucije za uposlenicu J.V. jasno proizlazi da je za razdoblje od 23.8.2021. do 30.8.2021. godine navedeno kako status uposlenice „nije poznat“). Slijedom navedenog, po ocjeni ovog suda, prvostupanjski sud je suprotno mišljenju tuženog jasno obrazložio način na koji su pojedini dokazi doprinijeli utvrđenju činjeničnog stanja, dakle, prvostupanjski sud je utvrdio činjenice koje su bile od odlučnog značaja za donošenje odluke o tužbenom zahtjevu pri čemu je te činjenice potkrijepio materijalnim dokazima (službena korespondencija, evidencije, dopisi) i svjedočenjima osoba koje su neposredno bile upoznate sa okolnostima slučaja.

Žalbeni navodi tuženog, koji se odnose na nejasnoće u svezi s dopisom od 21.5.2021. godine i relevantnost dopisa Odjela za obrazovanje od 8.11.2019. godine, nisu bili od utjecaja na drugačiju odluku ovog suda.

Naime, po ocjeni ovog suda, navedeni materijalni dokazi nisu bili (sami za sebe) od odlučnog značaja za presuđenje u konkretnoj pravnoj stvari, već se njihova vrijednost sagledavala u kontekstu cjelokupnog dokaznog materijala. Na temelju tog šireg konteksta (okolnosti i činjenice nastale u međusobnoj relaciji tužiteljice i ravnateljice u razdoblju od listopada 2019. godine do prosinca 2021. godine), potvrđeno je da je tužiteljici bilo uskraćeno pravo da odgovara na upite Odbora za zapošljavanje u svezi s tumačenjem profila zanimanja za određeno radno mjesto. Ova tvrdnja je potkrijepljena odgovorom Pedagoške institucije broj: 37-000346/21 od 15.7.2021. godine, koji je uslijedio na dopis od 21.5.2021. godine, a potpisali su ga S.P., stručni savjetnik za srednje stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, te ravnateljica Pedagoške institucije. Nadalje, dopis Odjela za obrazovanje od 8.11.2019. godine cijenjen je u kontekstu činjenice da tužiteljici, koja je pripremila sve materijale vezane za nastavnika muzičke kulture, nije dodijeljen predmet, iako je to proizlazilo iz opisa njenih poslova. Umjesto toga, identičan sadržaj koji je ona pravovremeno pripremila i poslala ravnateljici putem e-mail-a, dostavljen je aktivu nastavnika muzičke kulture u osnovnim školama i u JU Gimnazija „Vaso Pelagić“ Brčko, a kako je to sve prvostupanjski sud obrazložio na stranici 15 ožalbene presude. Navedene elemente prvostupanjski sud je cijenio u kontekstu utjecaja na kvalitetu životne i radne sredine (nedodjeljivanje radnih zadataka koji su u opisu radnog mjesta tužiteljice, dodjeljivanje a pa potom oduzimanje predmeta), a što je sve rezultiralo posljedicama po zdravlje tužiteljice odnosno zdravstvenim problemima koji su materijalno dokumentirani i kroz provedeno medicinsko vještačenje naposljetku i potvrđeni.

Na pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude nisu bili od utjecaja ni oni žalbeni navodi tuženog kojima ukazuje na odredbu članka 4. stavci (3), (5) i (6) Zakona o zabrani diskriminacije, tvrdeći da prvostupanjski sud nije obrazložio da li je i na koji način utvrdio da je cilj postupanja „tužene“ bio destrukcija, odnosno narušavanje osobnog, profesionalnog i društvenog dostojanstva i integriteta tužiteljice.

Naime, prema članku 4. stavak (3) Zakona o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine, članku 10. stavak (4) Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 19/06 - pročišćen tekst, 19/07, 25/08, 20/13, 31/14 i 1/15) ali i članku 10. stavak (4) Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 34/19, 2/21, 6/21 i 15/22, u daljnjem tekstu: Zakon o radu ili ZOR), mobing se pojmovno definira kao specifična forma nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu, koja podrazumijeva ponavljanje radnji kojima jedno ili više osoba psihički zlostavlja i ponižava drugu osobu, a čija je svrha ili posljedica ugrožavanje njegovog ugleda, časti, dostojanstva, integriteta, te degradacija radnih uvjeta ili profesionalnog statusa.

Od značaja je ukazati i to da u postupku radi zaštite od mobinga, radnik je dužan dokazati sa stupnjem pretežne vjerojatnoće ponavljanje radnji koje imaju ponižavajući efekt na njega, nakon čega teret dokazivanja prelazi na tuženu stranu, koja je sa stupnjem sigurnosti dužna uvjeriti sud da mobinga nema, odnosno da radnje ili mjere koje su označene kao mobing nisu poduzete, odnosno da su se kretale u okviru zakonskih ovlasti, kako je to naposljetku regulirano odredbom članka 15.

stavak (1) Zakona o zabrani diskriminacije kao i odredbom članka 11. stavak (3) Zakona o radu.

U konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio da su u okolnostima konkretnog slučaja ostvareni svi elementi mobinga, oslanjajući se, za takav činjenični a potom i pravni zaključak, na izvedene dokaze, iskaze svjedoka, materijalnu dokumentaciju i nalaz vještaka medicinske struke. Naime, po ocjeni ovog suda element ponavljanja radnji (kontinuiteta) potvrđen je kroz iskaze svjedoka, konkretno svjedokinja D.Đ. je izjavila da se dešavalo tijekom dana da „milion puta“ ravnateljica uđe u ured, kada ti ulasci nisu bili potrebni, dok je svjedokinja G.P.B. navela da se to događalo i po više desetina puta dnevno. Svjedok S.P. je opisao situaciju kada je ravnateljica „drskim glasom istjerala tužiteljicu iz njegove kancelarije“, te da se „drsko ophodi prema tužiteljici i govori joj da ne maše rukama kada s njom priča“. Pretpostavljena I.K. je sama priznala da je skidala planer sa zida, vraćala dopise na ispravku, kontrolirala evidenciju godišnjih odmora, te da je ulazila u ured uposlenih jer „nema štampač“.

Dakle, u konkretnom slučaju, po ocjeni ovog suda, nije riječ o izoliranim, pojedinačnim situacijama koje bi se mogle promatrati zasebno, već o nizu radnji koje se ponavljaju i međusobno nadovezuju, stvarajući jasan obrazac ponašanja s obilježjima mobinga. Nadalje, sam ponižavajući učinak proizlazi iz sadržaja iskaza svjedoka koji su potvrdili da je tužiteljica bila omalovažavana, prikazivana kao osoba koja nema odgovarajuću stručnu spremu, te da joj je bilo zabranjeno da komunicira sa kolegama. Nadalje, svjedok J.T.T. je čula ravnateljicu kako govori tužiteljici da „ne treba da radi tu jer nema nastavnički fakultet“, te da je tužiteljica „stigmatizovana od strane direktorice“, zatim je svjedok S.O. potvrdio da je tužiteljica obavljala poslove u skladu sa opisom radnog mjesta, uključujući suradnju sa stručnim aktivima, a što joj je u konkretnom slučaju bilo zabranjeno, dok je svjedok M.Lj. potvrdio da je viđao tužiteljicu „uplakanu, rastrojenu i iznerviranu“, te da je nazočio sastanku na kojem je tužiteljica izjavila da trpi mobing. Također, u iskazu koji je dala pred sudom tužiteljica je navela da problemi nastaju dolaskom tužiteljice u Pedagošku instituciju, kada joj se ravnateljica obratila sa riječima „svaka vam čast na hrabrosti, smatram da će te se u nekom narednom periodu i te kako pokajati“, dok je sama I.K. u svom iskazu potvrdila da je kada je počela da radi kao ravnateljica Pedagoške institucije, zbog kaosa koji je u istoj zatekla, rekla tužiteljici da će se pokajati što je počela tu da radi.

Takvo postupanje, koje uključuje komentare sa elementima uznemiravanja „pokajat ćeš se što si došla da radiš“, oduzimanje radnih zadataka i institucionalnu izolaciju, po ocjeni ovog suda je imalo očevidan ponižavajući učinak ali i jasan cilj – degradacija radnih uvjeta i profesionalnog statusa tužiteljice. Nadalje, samo pitanje narušavanja dostojanstva je potvrđeno i kroz iskaze svjedoka koji su opisali način na koji je tužiteljica bila tretirana u radnoj sredini (da je ravnateljica po nekoliko puta vraćala predmet da radi iznova, da je strgala planer sa zida i bacila ga u smeće, da je tražila premještaj zbog pritiska koje ravnateljica vrši na nju), dok su štetne posljedice po zdravlje tužiteljice potvrđene kroz izravna opažanja svjedoka J.T.T., koja navodi da je tužiteljicu „susretala na hodniku kako plače, ima mučnine i loše se osjeća“, te da ju je „pozvala sa godišnjeg odmora plačući i rekla da se vodi kao neopravdano odsutna“, dok je naposljetku nalaz vještaka medicinske struke potvrdio

da je tužiteljica trpjela duševne bolove jakog intenziteta, te da su dijagnostificirani akutna reakcija na stres, anksiozno-depresivni poremećaj i panični napadi. Vještak je utvrdio da su tegobe bile izravna posljedica ponašanja pretpostavljene, te da su se manifestirale kroz neraspoloženje, napetost, nervozu, nesanicu, plačljivost, somatske tegobe u vidu povraćanja, te da je tužiteljica bila podvrgnuta farmakoterapiji i psihološkom tretmanu (a koja utvrđenja prvostupanjskog suda, proistekla iz rezultata provedenog medicinskog vještačenja, tuženi žalbom nije ni dovodio u pitanje).

Naposljetku, ovaj sud zamjećuje i to da iz dostavljene medicinske dokumentacije proizlazi da se tužiteljica u JZU „Zdravstveni centar“ Brčko kao i u Centar za mentalno zdravlje, javljala u razdoblju od 31.5.2020. godine do početka travnja 2021. godine, upravo zbog tegoba izazvanih stresnim situacijama na poslu, dok iz rješenja Odjela za obrazovanje Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj: 33-000815/23 od 30.3.2023. godine, proizlazi da je tužiteljica privremeno premještena na drugo radno mjesto, viši stručni suradnik za financije u Pododjelu za zajedničke poslove, počev od 3.4.2023. godine, do povratka uposlenice sa trudničkog bolovanja, a najdulje 12 mjeseci, pa iako je ova „mjera“ formalno obrazložena potrebama službe (do povratka uposlenice), u kontekstu prethodnog razvoja događaja i utvrđenog mobinga ista potvrđuje da je radno okruženje u Pedagoškoj instituciji bilo nepodnošljivo za tužiteljicu, te da je premještaj predstavljao pokušaj ublažavanja posljedica kontinuiranog nefizičkog oblika zlostavljanja, što se naposljetku potvrđuje i iskazom svjedoka Z.B., predstojnika Odjela za obrazovanje („premještaj tužiteljice je izvršen na njegovu inicijativu, da bi se situacija između njih smirila“ kao i da mu se „prije nego što je odobrio premještaj, tužiteljica obraćala sa tim zahtjevom“).

Iz svega prethodno izloženog, suprotno žalbenom rezoniranju, nedvojbeno proizlazi da je ponašanje pretpostavljene (ravnateljice) prema tužiteljici imalo i kumulativni i kontinuirani karakter, obilježen učestalim, međusobno povezanim radnjama koje su objektivno proizvele ponižavajući efekt na tužiteljicu kao žrtvu, a koje radnje su, po ocjeni ovog suda, bile poduzimane sa svrhom (kako tu tuženi pojmovno definira „namjerom“) degradacije profesionalnog statusa tužiteljice ali i degradacije njenih radnih uvjeta i u svezi kojeg postupanja su i nastupile jasne i konkretne posljedice po tužiteljicu, a što proizlazi iz činjenice da je takvo postupanje rezultiralo narušavanjem radne svakodnevice, uskraćivanjem profesionalnih zadataka i dovođenjem u pitanje stručnih sposobnosti tužiteljice, čime su, i po ocjeni ovog suda, ostvareni svi zakonski elementi mobinga, uključujući i degradaciju radnih uvjeta i profesionalnog statusa. Stoga, po ocjeni ovog suda, u konkretnom slučaju nije riječ o izoliranim, pojedinačnim situacijama koje bi se mogle promatrati pojedinačno, već o nizu radnji koje se ponavljaju, nadovezuju i međusobno pojačavaju, stvarajući obrazac ponašanja koji u svojoj sveukupnosti predstavlja oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu odnosno mobing u smislu relevantnih zakonskih odredbi Zakona o zabrani diskriminacije i Zakona o radu.

Slijedom navedenog, neutemeljenim se ukazuju i oni žalbeni navodi tuženog da u okolnostima konkretnog slučaja nije dokazana namjera zlostavljanja kod toga da je tijekom dokaznog postupka nespornim utvrđeno da je predmetno ponašanje ravnateljice imalo objektivno ponižavajući učinak koje je kao takvo dovelo do degradacije radnih uvjeta i profesionalnog statusa tužiteljice, pa kako se, u konkretnom slučaju radilo o nedopuštenom ponašanju ravnateljice, koje se u duljem

vremenskom razdoblju ponavljalo, nadovezivalo, usložnjavalo a naposljetku i pojačavalo (o čemu su svjedočili kolegice i kolege koji su uposleni u istoj instituciji), upravo sa ciljem ali i posljedicama degradacije radnih uvjeta i profesionalnog statusa tužiteljice, takav obrazac ponašanja koji ima sve elemente i formu nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu, po ocjeni ovog suda, nedvojbeno ukazuje i na „namjeru zlostavljanja“ na kojoj tuženi u žalbi ustrajava, pa kod takvog stanja stvari, prvostupanjski sud je, spram relevantnih odredbi Zakona o diskriminaciji i Zakona o radu, na utvrđeno činjenično stanje, pravilno primijenio materijalno pravo.

Tuženi osporava i ocjenu iskaza svjedoka, tvrdeći da su subjektivni i da ih je tužiteljica „dovela da je podrže“. Međutim, prvostupanjski sud je upravo u obrazloženju ožalbene presude naveo razloge zbog kojih su ti iskazi ocijenjeni kao pouzdani, svjedoci su uposleni u istoj instituciji, neposredno su nazočili svim ili većini relevantnih (incidentnih) događaja, njihovi iskazi su međusobno usklađeni i potvrđeni materijalnim dokazima, pa žalbena tvrdnja o „banalnostima“, poput kontrole toalet papira ili učestalih ulazaka u ured, zanemaruje kumulativni i kontinuirani efekt tih radnji, koji u kontekstu ukupnog odnosa tužiteljice i ravnateljice, predstavljaju ponižavanje i nefizički oblik uznemiravanja tužiteljice na radnom mjestu.

S tim u svezi, ne može se prihvatiti ni žalbena tvrdnja da ponašanje ravnateljice nije bilo ponižavajuće, niti da je bilo samo dio redovitog vođenja posla, kod toga da se nije radilo o jednom, izoliranom slučaju (incidentu) ili npr. dva slučaja koja nemaju nikakvu vremensku poveznicu, već se radilo o ponavljajućem načinu ponašanja ravnateljice koji je doveo do toga da se naruši dostojanstvo, zdravlje i profesionalni ugled tužiteljice, čime je naposljetku tužiteljica, na razini pretežne vjerojatnoće, dokazala da je bila žrtva mobinga, a za što je ovaj sud dao jasne, argumentirane i dostatne razloge u prijašnjem izlaganju (a koji su u bitnom dijelu pravilno i dostatno obrazloženi i na 25, 26 i 27 stranici pobijane presude), dok s druge strane, ovaj sud nalazi da prema stanju spisa predmeta i rezultatima provedenog dokaznog postupka, tuženi nije sa stupnjem sigurnosti uvjerio ni prvostupanjski ali ni ovaj sud da mobinga nije bilo, odnosno da radnje ili mjere koje su označene kao mobing nisu poduzete, odnosno da su se kretale u okviru zakonskih ovlasti, zbog čega se (sama) tvrdnja tuženog da ponašanje ravnateljice prema tužiteljici nije imalo ponižavajući efekt, da njegova svrha ili posljedica nije bila degradacija radnih uvjeta tužiteljice ili njenog profesionalnog statusa već da su u pitanju aktivnosti koje su opravdane zbog efikasnije organizacije posla ili unapređenja radne discipline a sve u okviru zakonskih ovlasti ravnateljice, bez uporišta u rezultatima dokaznog postupka, ukazuje kao paušalna.

Naposljetku, tvrdnja tuženog da je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio da je tužiteljici bilo uskraćeno pravo na korištenje godišnjeg odmora, pozivajući se na akt plana godišnjih odmora, ne mijenja činjenicu da je tužiteljica bila jedina čiji je status u evidenciji označen kao „nepoznat“, iako je imala odobrenje predstojnika Odjela, te i da takvo postupanje nije bilo primijenjeno prema drugim uposlenima, što ukazuje na neujednačeno postupanje i ponižavajući odnos, konkretno i samo u odnosu na tužiteljicu, a za takvo postupanje nije bilo opravdanog razloga (a kako to proizlazi iz iskaza svjedokinje G.P.B. koja je u bitnim okolnostima potvrdila navode tužiteljice da je svjedokinju G.P.B., inače kolegicu sa posla, „direktorica natjerala da u njenoj

evidenciji navede da je status za te dane nepoznat, iako je tužiteljica rješenje o godišnjem odmoru dostavila i direktorici i G.B.P.“).

Slijedom svega navedenog, žalbeni navodi tuženog ne dovode u pitanje pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude, niti sa uspjehom dovode u pitanje pravno relevantne činjenice koje su utvrđene u postupku. Prvostupanjski sud je po ocjeni ovog suda postupao u skladu sa relevantnim odredbama Zakona o zabrani diskriminacije, primijenio objektivne kriterije i donio odluku o tužbenom zahtjevu koja je utemeljena na dokazima i relevantnim pravnim normama koje uređuju zaštitu od mobinga.

Kod izloženog, a kako ne stoje razlozi zbog kojih tuženi pobija prvostupanjsku presudu, a ni razlozi o kojima ovaj sud vodi računa po službenoj dužnosti i kako tuženi odluku o troškovima sadržanu u izreci prvostupanjske presude pobija samo kroz pobijanje odluke o glavnoj stvari, jer u žalbi konkretnim prigovorima ne ukazuje da odluka o troškovima nije pravilna, valjalo je primjenom odredbe članka 346. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlučiti kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNICA VIJEĆA

Šejla Drpljanin